

Mediacja –sprawiedliwość
naprawcza- alternatywna
forma rozwiązywania
konfliktów

Ucząc się mediacji uczymy się jak żyć,
jak na co dzień rozwiązywać konflikty i
jak im zapobiegać.

Sprawiedliwość naprawcza

- „ Powiedz mi a może posłucham, naucz mnie a może zapamiętam, włóż mnie a zrobię ”
- Postępowanie mediacyjne oznacza naprawę tego wszystkiego, co tylko da się naprawić. Oznacza sprawiedliwość naprawczą, w której liczą się zadośćuczynienie, przeproszenie, przebaczenie, pojednanie, czyli - uczucia ludzi i ich emocje .
- Mediacja jest narzędziem stosowanym w rozwiązywaniu konfliktów. Uczy prowadzenia dialogu, wzajemnego szacunku, respektowania praw. Jest dobrą lekcją kompromisu.

Mediacja

- Rozwiązywanie konfliktów międzyludzkich, problemów, sporów drogą negocjacji, kompromisu, porozumienia i konsensusu .
- Instytucja mediacji w prawie karnym istnieje niecałe 30 lat. W naszym kraju faktycznie, jako eksperymentalny program w sprawach o czyny karalne od 1996 roku, formalnie została włączona do ustawy z 26 października 1982 roku, przy czym zaczęła obowiązywać od wydania rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 maja 2001 roku.

DLACZEGO MEDIACJA?

Ponieważ:

TO PROCES LUDZKI, NIE SĄDOWY, KTÓRY ZACHODZI MIĘDZY SPRAWCĄ I OFIARĄ, POZWALA STRONOM KONFLIKTU „**ZACHOWAĆ TWARZ**”.

Poprzez:

CZYNNY UDZIAŁ STRON, WPŁYW NA TOK SPRAWY, ORZEKANIE KARY I ZADOŚĆUCZYNIENIE.

Umożliwia:

ODREAGOWANIE EMOCJI

WYRAŻENIE SWOICH UCZUĆ

POZBYCIE SIĘ LĘKU PRZED
SPRAWCĄ

SZYBSZE UZYSKANIE
ODSZKODOWANIA
MATERIALNEGO

ZADOŚĆUCZYNIENIE
MORALNE

OSZCZĘDNOŚĆ KOSZTÓW

**A WSZYSTKO TO W ATMOSFERZE POUFNOŚCI,
CZYLI BEZ ROZGŁOSU WOKÓŁ SPRAWY.**

CZYM JEST MEDIACJA?

Postępowanie mediacyjne to dobrowolne poufne porozumiewanie się stron znajdujących się w konflikcie w obecności bezstronnej i neutralnej trzeciej osoby - mediatora.

W przeciwieństwie do procedury sądowej mediacja jest procesem dobrowolnym, nad którym strony zachowują kontrolę.

Mediacja jest zazwyczaj szybsza i tańsza od sądu.

Definicja mediacji

- To interwencja - w spór lub negocjacje - dokonywana przez akceptowalną, bezstronną, neutralną, "trzecią osobę", czyli mediatora.
- Mediator nie ma władzy do podejmowania decyzji merytorycznych. Celem mediacji jest pomoc zwaśnionym stronom w dobrowolnym osiągnięciu ich własnego, wzajemnie akceptowanego porozumienia w spornych kwestiach.
- Mediator jest obrońcą rzetelnej procedury a nie konkretnego porozumienia. **Mediator jest gościem a nie gospodarzem procesu !!!**

Elementy definicji

- **INTERWENCJA** – to wejście w spór przez osobę spoza układu.
- **AKCEPTOWALNOŚĆ** - mediator powinien być zaakceptowany przez strony – reguły i procedury muszą być podane na początku negocjacji.
- **BEZSTRONNOŚĆ** - strony w mediacji mają równe prawa i powinny być traktowane jednakowo z zachowaniem godności i szacunku. Mediator równo dzieli czas i uwagę, jednakowo egzekwuje reguły. Niedopuszczalne jest, aby mediator pozostawał ze stronami w stanie pokrewieństwa lub jakichkolwiek innych związkach.
- **NEUTRALNOŚĆ** - wobec przedmiotu sporu. Mediator nie narzuca stronom własnych rozwiązań, nawet gdy – jak sędzi – byłyby najlepsze. Nie ponosi odpowiedzialności za rozwiązanie sporu.

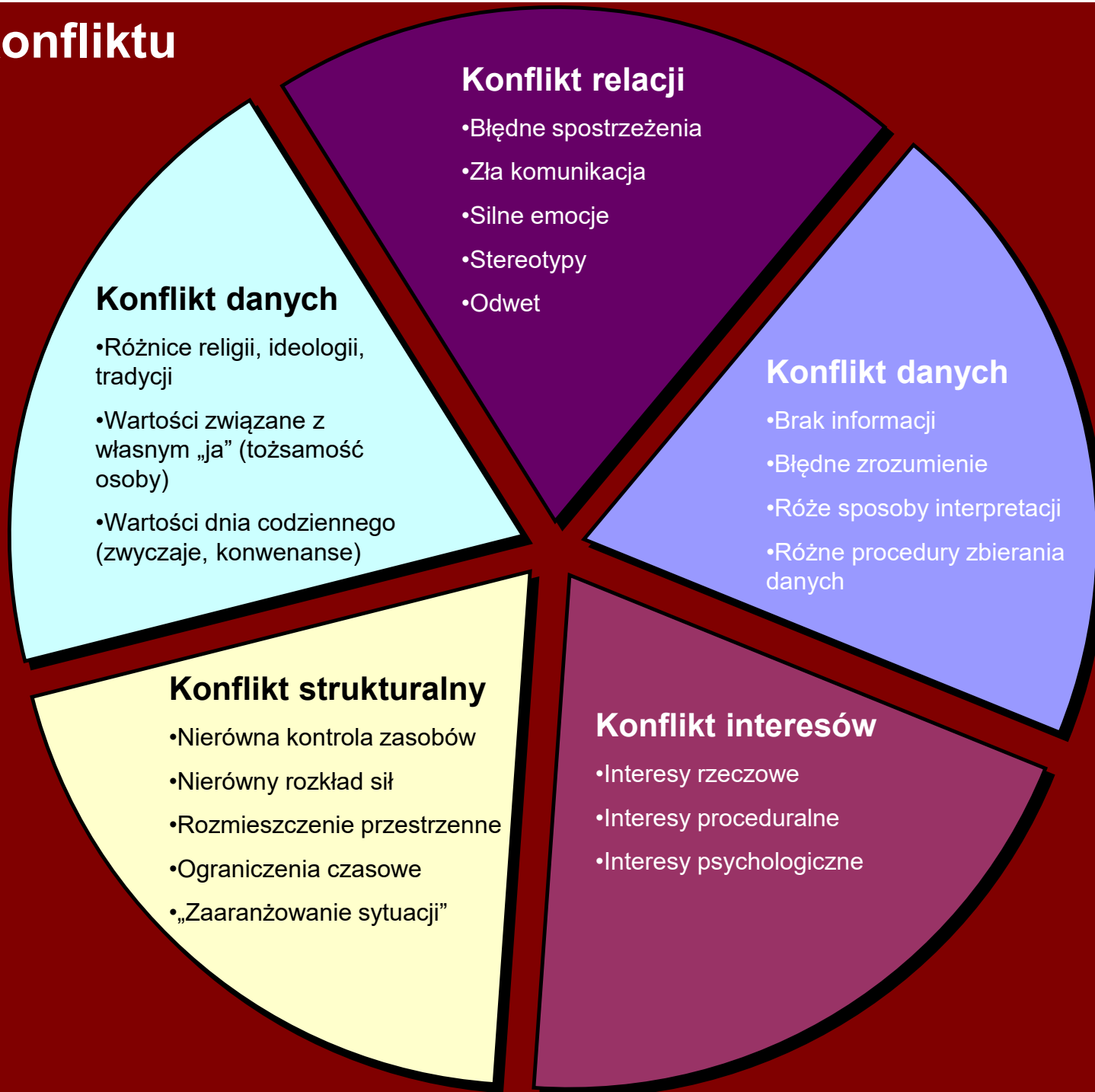
- **DOBROWOLNOŚĆ** - dobrowolna zgoda stron na mediację musi zostać wyrażona na początku pierwszego spotkania .Strony powinny zostać poinformowane, że mogą wycofać się na każdym etapie postępowania. Nie wolno wywierać na nie żadnej presji, aby zgodziły się na mediację. Warunek pełnej dobrowolności jest bezwzględny; odróżnia on mediację od sądu i arbitrażu.
- **POUFNOŚĆ** – wszystko, co się dzieje w czasie prowadzenia mediacji jest poufne i nie może być przekazywane żadnej instytucji lub osobie prywatnej. Dokumentacja przechowywana w związku z prowadzonymi mediacjami musi być zabezpieczona przed osobami niepowołanymi. Mediator może przekazać na zewnątrz tylko to, co zostanie uzgodnione i na co uzyska zgodę stron.
- **BEZINTERESOWNOŚCI** – mediator nie może czerpać żadnych korzyści materialnych z tego co jest przedmiotem negocjacji między stronami . Nie może mieć także żadnego osobistego interesu z faktu zawarcia ugody czy sposobu i form w jakich zostanie zawarta.

Pięć funkcji mediatora

1. **Organizator procesu**- wyjaśnia stronom na czym polega procedura mediacji i jego rola, uzyskuje zgodę stron na mediacje.
2. **Strażnik procedury** - mediator dba o zapewnienie bezpiecznych warunków rozmów. Mediacja powinna być prowadzona w odpowiednim tempie w czasie wyznaczonym przez możliwości i życzenia stron. Musi zapewnić:
 - a) SATYSFAKCJĘ PROCEDURALNĄ (właściwy sposób prowadzenia mediacji)
 - b) MERYTORYCZNĄ (zadośćuczynienie)
 - c) PSYCHOLOGICZNĄ (poczucie autorstwa stron wobec osiągniętego porozumienia, satysfakcja stron).
3. **Aktywny słuchacz** – zadbanie o to by strony zostały wysłuchane, o to by strony mogły ujawnić swoje emocje, najczęściej negatywne, o to by określiły swoje oczekiwania. (techniki: komunikacja werbalne, parafraza, dowartościowanie, podsumowanie, wyjaśnianie).

- 4. Nauczyciel negocjacji problemowych** – mediator stara się nauczyć strony myślenia, działania i negocjowania w duchu współpracy. Poprzez odpowiednie stawianie pytań pomaga stronom znaleźć alternatywne rozwiązania, które z kolei pozwalają stronom zachować twarz np.:
- Jak postąpilibyście, gdyby
 - Co waszym zdaniem mogłoby stanowić alternatywę wobec tego rozwiązania ?
 - Czy wasze stanowisko dałoby się zmienić tak, by satysfakcjonowało interesy drugiej strony?
 - Czy istnieje jakiś inny sposób zaspokojenia waszych interesów?
 - Czy waszą propozycję dałoby się połączyć jakoś z propozycją drugiej strony?
- 5. Strażnik realności porozumienia** – zadbanie o trwałość postanowień oraz o realność, to znaczy, że strony są w stanie wypełnić warunki ugody.

Koło konfliktu



Eskalacja konfliktu

Konflikt relacji

- Błędne spostrzeżenia
- Zła komunikacja
- Silne emocje
- Stereotypy
- Odwet

Konflikt danych

- Różnice religii, ideologii, tradycji
- Wartości związane z własnym „ja” (tożsamość osoby)
- Wartości dnia codziennego (zwyczaje, konwenanse)

Konflikt danych

- Brak informacji
- Błędne zrozumienie
- Różne sposoby interpretacji
- Różne procedury zbierania danych

Konflikt strukturalny

- Nierówna kontrola zasobów
- Nierówny rozkład sił
- Rozmieszczenie przestrzenne
- Ograniczenia czasowe
- „Zaaranżowanie sytuacji”

Konflikt interesów

- Interesy rzeczowe
- Interesy proceduralne
- Interesy psychologiczne

Unikanie eskalacji

Konflikt relacji

- Błędne spostrzeżenia
- Zła komunikacja
- Silne emocje
- Stereotypy
- Odwet

Konflikt danych

- Różnice religii, ideologii, tradycji
- Wartości związane z własnym „ja” (tożsamość osoby)
- Wartości dnia codziennego (zwyczaje, konwenanse)

Konflikt danych

- Brak informacji
- Błędne zrozumienie
- Różne sposoby interpretacji
- Różne procedury zbierania danych

Konflikt strukturalny

- Nierówna kontrola zasobów
- Nierówny rozkład sił
- Rozmieszczenie przestrzenne
- Ograniczenia czasowe
- „Zaaranżowanie sytuacji”

Konflikt interesów

- Interesy rzeczowe
- Interesy proceduralne
- Interesy psychologiczne

Różne sposoby rozwiązywania konfliktów.

1. SĄD

2. ARBITRAŻ (sąd polubowny)

3. NEGOCJACJE

4. FACYLITACJA

5. MEDIACJA

Cykl konfliktu

